

Косик Вікторія Миколаївна

науковий співробітник, НЦ Мала академія наук України

м. Київ, Україна

kosik0071@gmail.com

ОНТОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ

Анотація: У статті описується онтологічний підхід до створення навчально-пізнавальних систем знань у вигляді інтерактивних (онтологічних) електронних підручників, технологічним базисом яких є комп'ютерні онтології, що визначають зміст підручника як певну аксіоматичну предметну теорію і відображаються у вигляді таксономій. Представлена узагальнена схема формування онтологічного підручника.

Ключові слова: електронний підручник, термінополе, контекст, множинність, онтологія, таксономія.

Аннотация. В статье описывается онтологический подход к созданию учебно-познавательных систем знаний в виде интерактивных (онтологических) электронных учебников, технологическим базисом которых являются компьютерные онтологии, определяющие содержание учебника как некую аксиоматическую предметную теорию и отображаются в виде таксономий. Представлена обобщенная схема формирования онтологического учебника.

Ключевые слова: электронный учебник, терминополь, контекст, множественность, онтология, таксономия.

Annotation. The article describes an ontological approach to the creation of educational and cognitive systems of knowledge in the form of interactive (ontological) e-books, the technological basis of which are computer ontologies, which determine the content of the textbook as a kind of axiomatic subject theory and displayed in the form of taxonomies. The generalized scheme of formation of the ontological textbook is presented.

Keywords: e-book, set terms, context, multiplicity, ontology, taxonomy.

Законом України Про освіту передбачено забезпечення доступу громадян України до якісної, доступної та безоплатної загальної середньої освіти. Також «державою гарантує безоплатне забезпечення підручниками (у тому числі електронними), посібниками всіх здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників» [1].

З появою комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання докорінних змін зазнають традиційні навчальні засоби. Підручник у друкованому вигляді, як збірник наукових фактів та важливий дидактичний засіб для здійснення процесу навчання, в умовах інформаційного суспільства також об'єктивно видозмінюється як за зовнішніми ознаками, так і за можливостями взаємодії з інформацією.

Виникає необхідність розширення функціональності підручника засобами інформаційних технологій з метою забезпечення інтерактивності його змісту та інтегрованого використання інформаційних середовищ, ресурсів та мережних інформаційних систем.

У ньому з'являються інструменти пошуку, категоризації, класифікації та визначення тематичної еквівалентності змісту підручника зовнішнім інформаційним ресурсам, зокрема, ресурсам мережі Інтернет.

Одним з технологічних підходів створення сучасних підручників, зокрема електронних, є використання методів онтологічного моделювання, що забезпечує створення інноваційного інформаційно-навчального середовища (підручника) у вигляді інтерактивних мережецентричних баз знань, що взаємодіють між собою.

Таким чином пасивна база знань типового паперового підручника, представлена у вигляді інформаційних описів, в активній системі перетворюється у певні термінополя [2], де конкретні поняття стають концептами предметної галузі. Вони складають певні твердження, які у подальшому визначають конкретні дії та результати цих дій. А ієрархічна структура кінцевої множини понять-концептів, які описують задану тематику предметної галузі – це і є онтологія, як певна категорія розвитку та реалізації інформаційних технологій в підручникотворенні. [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України Про освіту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Коршунова С. О. Роль тезаурусного моделювання в організації термінополя «ТЕХТ-ТЕКСТ»/ Вестник Иркутского Государственного Лингвистического Университета — №1, 2009. — <http://cyberleninka.ru/article/n/rol-tezaurusnogo-modelirovaniya-v-organizatsii-terminopolyatext-tekst>
3. Стрижак О. Є. Онтологічний підручник — парадигма формування інтерактивної системи знань у навчальному процесі - КОМП'ЮТЕР У ШКОЛІ ТА СІМ'Ї №7, 2016 – с. 7-16